

AİHM
AKIN ŞAHİN - TÜRKİYE

İçtihat Metni

AKIN ŞAHİN - TÜRKİYE

İKİNCİ DAİRE

(Başvuru no. 9871/05)

KARARIN ÖZET ÇEVİRİSİ

STRAZBURG

14 Eylül 2010

İşbu karar AİHS'nin 44/2 maddesinde belirtilen koşullar çerçevesinde kesinleşecektir. Şekli düzeltmelere tabi olabilir.

USUL

Türkiye Cumhuriyeti aleyhine açılan 9871/05 no'lu davanın nedeni, Akın Şahin ("başvuran") adlı Türk vatandaşının, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne 28 Aralık 2004 tarihinde, İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına ilişkin Sözleşme'nin ("Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin - AİHS") 34. maddesi uyarınca yapmış oldukları başvurdur.

Başvuranlar Ankara Barosu avukatlarından M. An tarafından temsil edilmişlerdir.

OLAYLAR

DAVANIN OLAYLARI

Eski teğmen olan başvuran 1975 doğumlu olup, İstanbul'da ikamet etmektedir.

Başvuran büyük miktardaki borcu ve bu borcu ödeyememesi nedeniyle aldığı disiplin cezaları ve etik sebeplerle silahlı kuvvetlerden ihraç edildikten sonra, Milli Savunma Bakanlığı hakkında, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi'nde, ihraç kararının iptali için dava açmıştır.

Peşinden başvuran hakkında ceza mahkemelerinde dolandırıcılık davası açılmıştır.

Milli Savunma Bakanlığı, başvuranın ihracına ilişkin olarak, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi'ne, 1602 Sayılı 1602 Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Kanunu'nun 52(4) maddesi uyarınca "gizli belge" olarak sınıflandırılan bazı bilgi ve belgeler sunmuştur. Bu belgeler başvurana gösterilmemiştir.

Askeri Yüksek İdare Mahkemesi 11 Kasım 2003 tarihinde başvuranın katıldığı bir duruşma yapmış, 30 Mart 2004 tarihinde başvuranın davasını reddetmiştir. Mahkeme, davanın koşullarında, tanık ifadelerinin başvuranın durumunu değiştirmeyeceğine ve yeterli

incelemenin dava dosyasındaki belgelere dayanarak yapılabileceğine karar vererek, başvuranın tanıklarını dinlemeyi reddetmiştir.

Askeri Yüksek İdare Mahkemesi 6 Temmuz 2004 tarihinde başvuranın düzeltme talebini reddetmiştir.

HUKUK

I. AİHS'İN 6. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

Başvuran, AİHS'nin 6/3 (b) maddesi kapsamında, Milli Savunma Bakanlığının Askeri Yüksek İdare Mahkemesi'ne sunduğu gizli bilgi ve belgelere erişimi olmaması nedeniyle kuvvetler eşitliği ilkesinin ihlal edildiğinden şikayetçi olmuştur.

AİHS'nin 35. maddesinin 3. fıkrası çerçevesinde bu şikayetin dayanaktan yoksun olmadığını kaydeden AİHM, ayrıca başka bir gerekçe altında da kabuledilemezlik unsuru bulunmadığını tespit eder. Bu nedenle başvuru kabuledilebilir niteliktedir.

Şikayetin esasıyla ilişkili olarak, Hükümet, başvuranın, 1602 Sayılı Kanun'un 52 (4) maddesi uyarınca Askeri Yüksek İdare Mahkemesi'ne sunulan belgelerin içeriğinden haberdar olduğunu ileri sürmüştür.

AİHM, bu şikayetin öncelikle, AİHS'in 6/1 maddesi kapsamında hukuki yönden incelenmesi gerektiği kanısındadır. AİHM ayrıca daha önce benzer şikayetleri incelediğini ve AİHS'nin 6/1 maddesinin ihlal edildiğini tespit ettiğini kaydeder (bkz. Güner Çorum - Türkiye, 59739/00; Aksoy (Eroğlu) - Türkiye, 59741/00; Miran - Türkiye, 43980/04 ve Topal - Türkiye, 3055/04). AİHM mevcut davada içtihadından sapmasını gerektirecek özel koşullar tespit etmemiştir.

Buna göre, başvuranın Askeri Yüksek İdare Mahkemesi'ne sunulan gizli belgelere erişimi olmaması nedeniyle, AİHS'nin 6/1 maddesi ihlal edilmiştir.

II. AİHS'İN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİA EDİLEN DİĞER MADDELERİ

AİHS'nin 6/1 maddesi kapsamında başvuran, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi askeri hakim ve memurlardan oluştuğu için, bağımsız ve tarafsız bir mahkeme tarafından adil biçimde yargılanmadığından şikayetçi olmuştur. AİHS'nin 6/3 (a) ve (d) maddesi kapsamında bu mahkemenin tanıklarını dinlemeyi reddettiğini ve 6/2 madde kapsamında hakkında açılan cezai davanın sonucunu askıya alan işlemleri ertelediğini ileri sürmüştür. Son olarak, borçları nedeniyle silahlı kuvvetlerden ihraç edilmesinin AİHS'ye Ek 4 No'lu Protokol'ün 1. maddesini ihlal ettiğini iddia etmiştir.

AİHM, sahip olduğu tüm bilgi ve belgeler ışığında ve şikayet konusu meselelerin yetkisi dahilinde olduğu ölçüde, bu şikayetlerin, AİHS veya Protokollerinde sunulan hak ve özgürlüklerin herhangi bir şekilde ihlalini teşkil ettiği kanısında değildir (Askeri Yüksek İdare Mahkemesi'nin bağımsız ve tarafsızlığına ilişkin şikayetle ilgili olarak, bkz. Yavuz ve Diğerleri - Türkiye, 29870/96; sunduğu tanıklarla ilgili şikayetine ilişkin olarak, bkz. Perna - İtalya [BD], 48898/99; 6/2 madde kapsamındaki şikayete ilişkin olarak, bkz. mutatis mutandis, Tamay ve Diğerleri - Türkiye, 38287/04).

Dolayısıyla başvurunun bu kısmı açıkça dayanaktan yoksun olduğu gerekçesiyle, AİHS'nin

35. maddesinin 3. ve 4. fıkralarıyla uyumlu olarak reddedilmelidir.

III. AİHS'NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI

Başvuran 300.000 Euro maddi, 100.000 Euro manevi tazminat talep etmiştir. Yargılama giderleriyle ilgili olarak, AİHM'de temsil edilmesine ilişkin olarak 10.000 Euro talep etmiştir. Başvuran taleplerini desteklemek için avukatıyla yaptığı ücret anlaşmasını sunmuş ancak avukatının davaya harcadığı zamanı gösteren bir mesai çizelgesi sunmamıştır. Hükümet dayanaksız ve gerçekçi olmadığı gerekçesiyle bu taleplere itiraz etmiştir.

AİHM tespit edilen ihlal ile talep edilen maddi tazminat arasında illiyet bağı görememektedir. Bu nedenle bu talebi reddeder. Öte yandan, başvuranın, AİHS'nin ihlal edildiğinin tespit edilmesiyle yeterince telafi edilemeyecek bir manevi zarara uğradığı kanısındadır. Hakkaniyete uygun surette, başvurana, 6500 Euro ödenmesine karar verir (bkz. Güner Çorum; Aksoy (Eroğlu); Miran; Topal).

Yargılama giderlerine ilişkin olarak, AİHM'nin içtihadına göre, yargılama giderleri, ancak gerçekliği ve gerekliliği kanıtlandığı ve makul bir meblağ olduğu takdirde başvurana geri ödenir. Bu davada, AİHM, sahip olduğu bilgiler ve yukarıda belirtilen ölçütler ışığında, hakkaniyete uygun surette, başvurana, yargılama giderleri için 2000 Euro tazminat ödenmesinin makul olduğu sonucuna varmıştır.

AİHM, Avrupa Merkez Bankası'nın marjinal kredi kolaylıklarına uyguladığı faiz oranına üç puanlık bir artışın eklenmesinin uygun olduğuna karar vermiştir.

AİHM YUKARIDAKİ GEREKÇELERE DAYANARAK, OYBİRLİĞİYLE

1. AİHS'nin 6/1 maddesi kapsamındaki, başvuranın Askeri Yüksek İdare Mahkemesi'ne sunulan gizli belgelere erişiminin olmamasına ilişkin şikayetin kabuledilebilir, başvurunun geri kalanının kabuledilemez olduğuna;

2. AİHS'nin 6/1 maddesinin ihlal edildiğine;

3.(a) Savunmacı Devlet'in, başvurana, AİHS'nin 44. maddesinin 2. fıkrası uyarınca kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde, ödeme gününde geçerli olan kur üzerinden Türk Lirasına çevrilmek üzere, izleyen meblağları ödemesine;

(i) uygulanabilecek her türlü vergiyle beraber, 6500 Euro (altı bin beş yüz Euro) manevi tazminat;

(ii) uygulanabilecek her türlü vergiyle beraber, yargılama giderleri için 2000 Euro (iki bin Euro);

(b) Yukarıda anılan üç aylık sürenin aşılmasından ödeme gününe kadar geçen süre için Avrupa Merkez Bankası'nın kısa vadeli kredilere uyguladığı faiz oranına üç puan eklemek suretiyle elde edilecek oranın gecikme faizi olarak uygulanmasına;

4. Başvuranların adil tazmin taleplerinin kalan kısmının reddine,

KARAR VERMİŞTİR.

İşbu karar İngilizce hazırlanmış, AİHM İç Tüzüğü'nün 77. maddesinin 2. ve 3. fıkraları uyarınca 14 Eylül 2010 tarihinde yazılı olarak tebliğ edilmiştir.

Stanley Naismith Françoise Tulkens
Zabıt Katibi Başkan